

Důvodová zpráva

1. **Střednědobý výhled rozpočtu** je nástrojem územního samosprávného celku sloužící pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet dle zákona č. 250/2000 Sb.

Poslední střednědobý výhled rozpočtu Olomouckého kraje na období 2025 – 2026 byl schválen Zastupitelstvem Olomouckého kraje dne 11. prosince 2023 usnesením UZ/17/11/2023.

Nový střednědobý výhled rozpočtu Olomouckého kraje na období 2026 – 2027 je vypracován v souladu se zákonem tak, aby měl Olomoucký kraj vždy aktuální střednědobý výhled rozpočtu, minimálně na 2 roky následujících po roce, na který se sestavuje rozpočet. Návrh střednědobého výhledu rozpočtu je uveden v Příloze č. 1 usnesení.

Nově jsou součástí střednědobého výhledu rozpočtu na období roku 2026 – 2027 vybrané účelové dotace se státního rozpočtu v souladu s vydaným Metodickým pokynem Ministerstva financí k obsahu rozpočtu územního samosprávného celku podle rozpočtových pravidel územních rozpočtů – transfery poskytované ze státního rozpočtu čj.: MF-25289/2023/2202-1.

2. Základní vlivy působící na sestavení střednědobého výhledu rozpočtu na roky 2026 - 2027.

- 2.1. Návrh střednědobého výhledu rozpočtu Olomouckého kraje na roky 2026 – 2027 je zpracován na základě ustanovení § 3 zákona č. 250/2000 Sb.
- 2.2. Střednědobý výhled rozpočtu vychází z predikce vývoje ekonomiky, z platné daňové legislativy a ze zákona o rozpočtovém určení daní se všemi předpokládanými vlivy reformy veřejných financí na výtěžnost daní a ze současné úrovně dotační politiky státu. Daňové příjmy Olomouckého kraje jsou pro rok 2025 sestaveny pod predikcí MF 1,4%.
- 2.3. Olomoucký kraj bude usilovat o získávání finančních prostředků z evropských fondů (plánovací období 2021 - 2027) a proto je prioritou Olomouckého kraje v rámci ročních rozpočtů zajistit povinné krajské podíly na financování projektů a předfinancovat podíly projektů, které budou refundovány z evropských fondů buď po ukončení jednotlivých etap realizace akce, nebo až následně po ukončení akce.
- 2.4. Ve střednědobém výhledu rozpočtu jsou také zahrnuty splátky jistin a úroků z přijatých úvěrů u Evropské investiční banky - úvěr ve výši 900 mil. Kč na projekt Modernizace silniční sítě a úvěrový rámec ve výši 3.000 mil. Kč, který čerpal Olomoucký kraj v letech 2009 - 2013 a revolvingového úvěru uzavřeného u Komerční banky, a.s. ve výši 1 000 mil. Kč.

3. Příjmy

Příjmy Olomouckého kraje jsou tvořeny vlastními příjmy, to jsou příjmy daňové, nedaňové a kapitálové a dotacemi ze státního rozpočtu.

3.1. Daňové příjmy

Popsáno v bodě 2.2.

3.2. Nedaňové příjmy

Nejvýznamnějším nedaňovým příjmem jsou odvody z fondů investic příspěvkových organizací zřízených Olomouckým krajem.

Příjmy z úroků z finančních prostředků na bankovních účtech jsou ovlivněny úrokovou sazbou nabízenou jednotlivými bankami. Olomoucký kraj využívá především evidenční cashpooling (CP) od Komerční banky, a.s. do kterého je zapojeno deset hlavních účtů Olomouckého kraje. Kreditní úročení poolového účtu je úročeno konstrukcí: 80% z aktuální 2T Repo sazby stanovené Českou národní bankou % p.a. (Aktuální 2T Repo sazba platná od 8. 11. 2024 je 4,00 %), pro Olomoucký kraj to znamená kreditní úročení na zapojených účtech sazbou ve výši 3,20% p.a. Za období od počátku roku 2024 do listopadu 2024 Olomoucký kraj získal z CP na základě úročení finanční prostředky v celkové výši cca 117 mil. Kč. Do evidenčního cashpoolingu jsou zapojeny i některé příspěvkové organizace zřizované Olomouckým krajem.

3.3. Kapitálové příjmy

Vzhledem ke skutečnosti, že Olomoucký kraj racionalizuje provoz svých příspěvkových organizací, je nutné se zaměřit na aktivní odprodeje majetku, efekt z prodeje nepotřebných budov se případně projeví až v následujících letech.

3.4. Transfery

U příspěvku na výkon státní správy se počítá s každoroční valorizací. Dále jsou součástí transferů platby obcí a krajů na dopravní obslužnost.

Součástí střednědobého výhledu rozpočtu vybrané účelové dotace dle metodického pokynu MF v celkové výši 15 003 670 tis. Kč (tato částka je současně promítnuta ve výdajích ve stejné výši).

4. Výdaje

Zatíženost rozpočtu Olomouckého kraje období 2026 – 2027 bude odpovídat růstu daňových příjmů – oproti standardním výdajům bude nutno zabezpečovat splácení jistin a úroků z přijatých úvěrů (aktuálně 3 úvěry) a výdaje na projekty financované z evropských fondů. Dochází ke zvýšení výdajů v oblasti energií – výdaje odborů a příspěvky příspěvkovým organizacím. Na základě výše uvedeného a také s přihlédnutím k očekávanému vývoji vlastních daňových příjmů Olomouckého kraje je nutné přizpůsobit i objemy výdajů Olomouckého kraje v tomto období - z důvodu, že bude nutné udržet určitou míru investování i oblastech kde není možné realizovat projekty (zejména investiční) z evropských fondů – např. ve zdravotnictví, školství, sociální sféře apod. Prioritně budou

řešeny výdaje na obnovu majetku Olomouckého kraje po povodních v září 2024. K tomuto Olomoucký kraj při tvorbě rozpočtu na daný rok přihlíží a využívá k tomu i prostředky Olomouckého kraje. Již 2 roky nebyl přijat žádný nový úvěr.

4.1. Dluhová služba

Jedná se o splácení úvěrů z Evropské investiční banky (komunikace ve výši 900 mil. Kč a projekty spolufinancované z evropských fondů ve výši 3 000 mil. Kč) a revolvingového úvěru u Komerční banky, a.s. ve výši 1 000 mil. Kč (Příloha č. 03 DZ). K 31.12.2024 se předpokládá výše dluhu Olomouckého kraje ve výši 1,84 mld. Kč.

Zastupitelstvo Olomouckého kraje a Krajský úřad Olomouckého kraje

V roce 2026 až 2027 se počítá s nárůstem provozních výdajů (mimo mandatorní výdaje). Jedná se o provozní výdaje určené k zabezpečení činnosti – nákup služeb, energie, materiálu, programového vybavení, na vzdělávání, na školení, na aktivity spojené s prezentací Olomouckého kraje v zahraničí, na projekty v oblasti zahraničních vztahů, na opravy majetku ve vlastnictví kraje atd.

Příspěvkové organizace

U výdajů, které slouží k financování běžného provozu příspěvkových organizací, jejichž zřizovatelem je Olomoucký kraj se v letech 2026 - 2027 předpokládá mírný nárůst, s ohledem na inflaci.

Dopravní obslužnost kraje

Výdaje na dopravní obslužnost jsou pro roky 2026 – 2027 navrženy s nárůstem ve výši 5 %.

4.2. Investiční výdaje určené na reprodukci majetku Olomouckého kraje

U této položky je třeba vzít v úvahu, že Olomoucký kraj vlastní majetek ve výši více než 46 025 mil. Kč a má povinnost se o tento majetek starat včetně příspěvkových organizací, kterým byl tento majetek svěřen do správy.

Při realizaci investičních záměrů budou upřednostňovány akce spolufinancované z evropských fondů, dále akce rozestavěné, případně akce, u nichž je nezbytné odstranit závadný stav vzniklý při haváriích.

Největším výdajem se předpokládají investice na obnovu majetku po povodních v září 2024.

5. **Financování**

V dalších letech se plánuje splácení načerpaných úvěrů dle splátkových kalendářů (Příloha č. 02 DZ). Přehled aktivních úvěrů a půjček Olomouckého kraje v roce 2024 s předpokladem zůstatku ke splácení k 31. 12. 2024 je uveden v Příloze

č. 01 DZ. V následujících obdobích se počítá i se zapojením zůstatků finančních prostředků na bankovních účtech, především z přebytku hospodaření.

6. Závěr

Střednědobý výhled rozpočtu slouží k lepšímu strategickému a dlouhodobému plánování a ke stanovení priorit rozvoje kraje, včetně řízení závazků, to je schopnost tyto závazky splácet. Slouží také při rozhodování o rozsahu investičních akcí v letech 2026 až 2027 a podporuje zachování finančního zdraví a dlouhodobé vyrovnanosti rozpočtového hospodaření Olomouckého kraje. Zdraví Olomouckého kraje se stále zlepšuje a dochází ke snižování absolutního dluhu.

Dle zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti územní samosprávné celky hospodařit tak, aby výše jeho dluhu nepřekročila k rozvahovému dni (k 31. 12.) **60 % průměru jeho příjmů**. Překročí-li dluh územního samosprávného celku k rozvahovému dni 60 % průměru jeho příjmů za poslední 4 rozpočtové roky, územní samosprávný celek je povinen jej v následujícím kalendářním roce snížit nejméně o 5 % z rozdílu mezi výší svého dluhu a 60 % průměru svých příjmů za poslední 4 rozpočtové roky.

Odbor ekonomický provedl propočet, který vychází z předpokládaného vývoje a propočty jsou uvedeny v následující tabulce:

	%
k 31. 12. 2022	13,70
k 31. 12. 2023	11,04
2024 - odhad	7,83
2025 - odhad	6,64
2026 - odhad	5,64
2027 - odhad	4,90

Přes dlouhodobé splácení úvěrů a revolvingového úvěru je evidentní, že výše dluhu nepřekročí hranici 60 %. I přes přijaté úvěry v posledních letech se výše dluhu snižuje a tento trend bude dle odhadu zachován.

Přes dlouhodobé splácení úvěrů a revolvingového úvěru se předpokládá, že daný ukazatel dluhové služby pro roky 2023 – 2027 (usnesení vlády České republiky o regulaci zadluženosti obcí a krajů) bude v rozmezí od 2,89 % do 9,55 %. V současné době činí odhad dluhové služby dle Ministerstva financí 7,74 % (ke konci roku 2024). Očekávaná dluhová služba je tedy nižší než 30%, což je riziková hranice stanovená usnesením vlády (Příloha č. 03 DZ).

Přílohy:

- Usnesení_příloha č. 01
Střednědobý výhled rozpočtu Olomouckého kraje na období
2026 – 2027 (strana 6)
- Zpráva k DZ_příloha č. 01
Přehled aktivních úvěrů a půjček Olomouckého kraje v roce 2024
s předpokladem zůstatku ke splácení k 31. 12. 2024 (strana 7-8)
- Zpráva k DZ_příloha č. 02
Splácení úvěrů Olomouckého kraje (strana 9)
- Zpráva k DZ_příloha č. 03
Výpočet ukazatele dluhové služby dle MF ČR (strana 10)